

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 2 від 31 серпня 2022 року

Івано-Франківськ, 2022

## ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмові компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Кримінальне право Erhf yb
<b>Викладач (-і)</b>	Фріс Павло Львович, д.ю.н., професор кафедри кримінального права, професор
<b>Контактний телефон викладача</b>	(0342) 59-61-34
<b>E-mail викладача</b>	<a href="mailto:pavlo.fris@pnu.edu.ua">pavlo.fris@pnu.edu.ua</a>
<b>Формат дисципліни</b>	Очний
<b>Обсяг дисципліни</b>	21 кредитів ЄКТС, 630 год.
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>
<b>Консультації</b>	Консультації проводяться шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань, тлумачення окремих норм КК тощо.
<b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є комплекс теоретичних положень та практичних завдань щодо аналізу кримінально-правових норм, які визначають злочинність діяння, визначають підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності, встановлюють вид та розмір покарання, звільнення від покарання та його відбування, особливості застосування інших заходів кримінально-правового характеру, особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Загальні положення про кримінальне право</li> <li>2. Вчення про кримінальне правопорушення</li> <li>4. Вчення про заходи кримінально-правового характеру</li> <li>5. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами I-V Особливої частини КК України.</li> <li>6. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами VI-X Особливої частини КК України.</li> <li>7. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України.</li> <li>8. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України.</li> </ol> <p>Кримінальне право регулює широке коло суспільних відносин, які виникають між державою та особою унаслідок вчинення кримінальних правопорушень та відповідного обов'язку особи понести покарання визначеного законом виду та міри.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Конституція України, Кримінальний кодекс України, укладені та ратифіковані Україною міжнародні договори що містять кримінально-правові норми, які імплементовані в національне кримінальне законодавство, рішення Конституційного Суду України (у разі визнання ними неконституційності кримінально-правових законів).</p> <p>Застосування кримінального законодавства за наявності чисельних та подекуди несистемних змін до нього носить надзвичайно складний характер. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі правової охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України.</p>	
<b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право України» є формування у ґрунтовних знань кримінального законодавства, розуміння ними змісту кримінально-</p>	

правових понять, вміння вірно тлумачити положення кримінального закону та застосовувати їх у практичній діяльності.

Основними цілями вивчення дисципліни «Кримінальне право України» є набуття студентами знань та розуміння норм кримінального законодавства України, формування умінь та навичок самостійно тлумачити й застосовувати відповідні правові приписи, з урахуванням конкретних прикладів слідчо-судової та прокурорської практики.

#### **4. Результати навчання (компетентності)**

##### Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень кримінально-правових відносин.

Здатність застосовувати знання з кримінального права у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області кримінального права та розуміння професійної діяльності.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в галузі кримінального права.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

##### Фахові компетентності:

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин кримінального права, а також змісту його правових інститутів.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу кримінально-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію кримінальним правопорушенням.

#### **5. Організація навчання**

##### Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	92
семінарські заняття / практичні / лабораторні	142
самостійна робота	396

##### Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3, 4, 5, 6	081 Право	2, 3	нормативний

##### Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	Лекції	заняття	сам. роб.

##### **Модуль 1. Загальні положення кримінального права**

1. Кримінально-правова політика	2	2	8
2. Предмет, метод, система, завдання і функції кримінального права	2	2	8

3. Закон про кримінальну відповідальність	2	4	8
4. Поняття кримінального правопорушення	2	2	8
5. Кримінальна відповідальність	2	2	8
6. Склад кримінального правопорушення	2	2	8
<b>Модуль 2. Елементи складу кримінального правопорушення</b>			
7. Об'єкт кримінального правопорушення	2	2	8
8. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	2	4	8
9. Суб'єкт кримінального правопорушення	2	4	8
10. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	2	4	8
<b>Модуль 3. Окремі інститути вчення про кримінальне правопорушення</b>			
11. Стадії вчинення кримінального правопорушення	2	2	8
12. Співучасть у кримінальному правопорушенні	4	4	8
13. Множинність кримінальних правопорушень	2	4	10
14. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	2	4	10
15. Звільнення від кримінальної відповідальності	2	4	10
<b>Модуль 4. Вчення про заходи кримінально-правового характеру</b>			
16. Поняття та система заходів кримінально-правового характеру	2	2	10
17. Покарання, його мета та система	2	4	10
18. Призначення покарання	2	2	10
19. Звільнення від покарання та його відбування	2	2	10
20. Інші заходи кримінально-правового характеру	2	2	10
21. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	2	2	10
22. Кримінальна відповідальність неповнолітніх	2	2	10
<b>Модуль 5. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами I-V Особливої частини КК України</b>			
23. Злочини проти основ національної безпеки України	2	4	10
24. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	4	4	10
25. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи	2	2	10
26. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	2	4	10
27. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	2	2	10
<b>Модуль 6. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами VI-X Особливої частини КК України</b>			
28. Кримінальні правопорушення проти власності	2	4	10
29. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	4	4	10
30. Кримінальні правопорушення проти довкілля	2	4	10
31. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки	2	4	10
32. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	2	2	10
<b>Модуль 7. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України</b>			
33. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	2	4	10

34. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	2	2	10
35. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або інші злочини проти здоров'я населення	2	4	10
36. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	2	2	10
37. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів	2	2	10
<b>Модуль 8. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушення, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України</b>			
38. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	2	2	10
39. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	2	2	10
40. Кримінальні правопорушення проти правосуддя	2	2	10
41. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	2	2	10
42. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	4	4	10
ЗАГ.:	92	142	396
<b>6. Система оцінювання курсу</b>			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5, 4.6.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол № 5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту <a href="https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/">https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/</a>.</i>		
Вимоги до письмової роботи	<i>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами на другому курсі чотирьох і на третьому курсі трьох письмових контрольних робіт. На контрольну вноситься 2 описових завдань, які оцінюються в 5 балів і 2 задачі, яка оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за контрольну складає 20. За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття.</i>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету		

	імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю: 3-й, 4-й і 6-й семестри – екзамен, 5-й семестр – залік. У 4-му, 5-му і 6-му семестрах студенти здають екзамен у комбінованій формі, яка передбачає розв'язування тестових завдань та усну компоненту. Структура білета складається із 25-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 1 балу, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне та задачі – 5 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <a href="http://www.d-learn.pnu.edu.ua">www.d-learn.pnu.edu.ua</a>. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. У 3-му семестрі студенти здають залік, який виставляється викладачем на останньому семінарському занятті у семестрі відповідно до п. 4.6. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Перескладання семестрового заліку проводиться окремою парою в письмовій формі за графіком, затвердженим директором Інституту, студентами, які одержали після виставлення заліку «не зараховано» (нижче 50 балів), а також мали на день виставлення заліку невідпрацьовані пропущені заняття (за умови їх відпрацювання).</p>

### 7. Політика курсу

#### Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, додаткових письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для самостійної роботи, письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kkr.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали-3/>; <https://kkr.pnu.edu.ua/тематика-курсів-та-магістерських-р/>.*

#### Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

#### Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські (практичні) заняття курсу.

### 8. Рекомендована література

1. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: Навчальний посібник. К., 2014. 944 с.
2. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Т.1. Луганськ : видавництво «Елтон-2», 2012. 780 с.
3. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Т.2. Луганськ : видавництво «Елтон-2», 2012. 704 с.
4. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т.1 / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Х.: Право, 2013. 376 с.
5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т.2 / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Х.: Право, 2013. 1040 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та доп. К., ВД «Дакор». 2018. 1360 с.  
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
  1. Козич І.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Методичні вказівки для підготовки до семінарських і практичних занять (для студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.
  2. Козич І.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Методичні вказівки для самостійної роботи (для студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.
  3. Шпіляревич В. В. Кримінальне право України. Особлива частина. Методичні вказівки для підготовки до семінарських і практичних занять (для студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.
  4. Шпіляревич В. В. Кримінальне право України. Особлива частина. Методичні вказівки для самостійної роботи (для студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.Методичні матеріали розміщені за посиланням <https://kkp.pnu.edu.ua/денна-форма-2/>  
Матеріали, а також відеолекції з кожної теми для студентів 2-го курсу, додатково розміщені у відповідних групах з використанням платформи Google Meet.

**Викладач**

\_\_\_\_\_ Павло ФРІС

\_\_\_\_\_ Ігор КОЗИЧ